

KESKKONNAAMET

Kaasrahastanud
Euroopa Liit

Pesitsusrahu rakendamine 2026

Lea Palmre

Keskkonnaameti eluslooduse järelevalve osakond
peainspektor

26.02.2026

Riigikohtu otsus 19.01.2026

LKS-ist tulenevad pesade ja munade hävitamise keelud kehtivad kõigile, sh metsa majandajale. KeA võib peatada tööd, sh ohukahtluse korral asjaolude kontrollimiseks.

Lindude ja pesade hävitamine on keelatud alati, sõltumata liigi seisundist.

Kui metsa vanuse ja kasvukohatüübi järgi saab eeldada kõrget pesitsustihedust, tuleb raietöödest hoiduda. Eelduse ümberlükkamise tõendamiskoormus metsamajandajal.

Eeldatavalt kõrge pesitsustihedusega metsas ei ole tahtluse kindlaks tegemiseks vaja linde ja linnupesid kohapeal tuvastada.

Linnuvaesemates metsades tuleb tuvastada täiendavaid asjaolusid, mis viitavad lindude ja pesade hävimise ohule (tõendamiskoormus KeA-l).

Kontrolli põhimõtted 2026

Eesmärk: vältida pesade ja munade **hävitamist**.

Pesitsuse **kõrgperiood: 15.04 – 15.07**

Planeeritud järelevalve: 15.04 – 15.07

Kasutame **haudelindude asustustiheduse matriksit**.

Prioriteet: kaitsealad ja linnurikkad (punased) puistud.

MKE alusel AKTIIVSETE ÜRASKIKOLLETE likvideerimine lubatud.

Asustustiheduse maatriks

Tugineb kasvukohatüübil ja vanusel
Võimaldab hinnata pesitsusriski

Tüüpiline eeldatav asustustihedus:

- ✓ KOLLASED puistud ≤ 6 paari/ha
- ✓ PUNASED puistud
> 6 paari/ha = kõrge asustustihedus

KAITSEALAD
käsitlesime kõiki puistusid punastena

Metsatüüp	Kasvukohatüüp	Lühend	Puistu vanus (aastates)			
			≤59	60-79	80-99	≥100
Loometsad	Leesikaloo	LL				
	Kastikuloo	KL				
	Lubikaloo	LU				
Nõmmemetsad	Sambliku	SM				
	Kanarbiku	KN				
Palumetsad	Pohla	PH				
	Jänesekapsa-pohla	JP				
	Mustika	MS				
	Karusambla-mustika	KM				
	Jänesekapsa-mustika	JM				
Laanemetsad	Jänesekapsa	JK				
	Sinilille	SL				
Salumetsad	Naadi	ND				
	Sõnajala	SJ				
Soovikumetsad	Osja	OS				
	Tarna	TR				
	Angervaksa	AN				
	Tarna-angervaksa	TA				
Rabastuvad metsad	Sinika	SN				
	Karusambla	KR				
Rohusoometsad	Lodu	LD				
	Madalsoo	MD				
Samblasoometsad	Siirdesoo	SS				
	Raba	RB				
Kõdusoometsad	Mustika-kõdusoo	MKS				
	Jänesekapsa-kõdusoo	JKS				

Teadetele reageerimine

Hindame: reageerimise vajadust, ressursi olemasolu, prioriteetsust

Prioriteet: kaitsealad ja punased puistud

Lisaks arvestame:

- ✓ kas toimub puude langetamine
- ✓ teatistega lubatud raieliike ja –pindalaid
- ✓ kas raiekoht on üheselt arusaadav jne

Liiga üldsõnalisi teateid kohapeal ei kontrollita.

Linnustikule väiksema mõjuga tegevused

Üldjuhul ei reageerita järgmistele tegevustele:

- ✓ metsamaterjali **koondamine ja kokkuvedu**
- ✓ valgustusraie
- ✓ raie < 20 tm/aastas
- ✓ trassiraied (< 4 m)
- ✓ sihtide, teeservade ja kraavikallaste puhastamine ($D_{1,3} < 8$ cm)
- ✓ maaparandussüsteemi ja selle kaitsevööndi puhastamine
- ✓ raidmete hakkimine nädala jooksul ladustamisest

Erandina võidakse raie **kindla pesitsemise** tuvastamisel peatada väikesel alal.

Raie peatamine linnurohketes puistutes

Kaitsealad ja punased puistud:

- ✓ peatame raie pesitsuskindlust tuvastamata
- ✓ lähtume eeldatavast kõrgeist lindude asustustihedusest
- ✓ pesade hävimise ja poegade hukkumise oht on väga tõenäoline
- ✓ tahtlus hävitada linnupesid ja -mune piisavalt tõendatud
- ✓ metsamajandajal ettevaatus- ja hoolsuskohustus

Raietöid tuleb vältida linnurikastes puistutes

Raie peatamine linnuvaesemates puistutes

Lindude hukkumine ja pesade hävimine ei ole välistatud, kuid tagajärgede tõenäosus on ilma täiendavate asjaoludeta liiga madal õiguslikus mõttes tahtluse sedastamiseks.

Kollased puistud:

- ✓ otsus tugineb paikvaatlusel tuvastatule
- ✓ tahtluse tuvastamiseks hinnatakse täiendavaid asjaolusid
- ✓ peatame raie tõenäolise (va laul) või kindla pesitsuse tuvastamisel

Ettekirjutused

Esmane ettekirjutus - suuline korraldus raie peatamiseks (~7 tp)

- ✓ Sunniraha hoiatus
- ✓ Õigus viibida paikvaatluse juures
- ✓ Võimalus esitada arvamus ja vastuväiteid (~5 päeva)
- ✓ Ettekirjutus edastatakse esimesel võimalusel kirjalikult

Lõplik ettekirjutus:

- ✓ põhjendus vastuväidete arvestamise või mittearvestamise kohta
- ✓ peatamise tähtaeg ja ulatus pesitsushinnangust

Väärteomenetlus

Õiguslik alus:

- ✓ Keelud: LKS § 55 lg 6¹
- ✓ Vastutus: LKS § 74³

Keelatud on looduslikult esinevate lindude:

- ❖ pesade ja munade tahtlik **hävitamine ja kahjustamine**
 - ✓ füüsiline isik - trahv kuni 150 trahviühikut
 - ✓ juriidiline isik - trahv kuni 1300 €
- ❖ tahtlik **häirimine**, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal
 - ✓ füüsiline isik - trahv kuni 100 trahviühikut
 - ✓ juriidiline isik - trahv kuni 640 €

KESKKONNAAMET

Tänan!

Foto autor Joosep Tammemäe